

HOMAN

Cena s pieresytkaŭ i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na 1/2 hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja časopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycji: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak

na 4-aj staranie za radok drobnymi literami — 25 fen.; drobnije abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za li-niejku drobn. drukam.

№ 56 (148) Hod II. Wilnia.

13 lipnia 1917 h.

Cena 5 fen. (3 kap.)

Finlandija i Ukraina.

12 lipnia.

Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Ataka marskoj piachoty 10 lipnia — heta pieknaja i wialikaja ŭdača. Worahi kontratak nie rabili. Bajewaja čynnaść była ażyŭlenaja u Flandryi, na poŭdnie ad Ipra, na fronci Artua i Bilkur. Pry Monši my zdabyli šturmam niekolkich anhliskich akopaŭ sa značnym čystom pałonnych.

Front niamieckaho Našlednika: U zachodniaj Šampani, na lewym bierazi Maasu — wostryje artileryjskie bitwy.

Uščodni teatr.

Front Leopolda Bawarskaho: Kala Rybi, Smarhoni i Baranawič — żywiejšaja bajewaja čynnaść. Kala Łucka i ŭ uščodniaj Haličynie — krapčejšy ahoń. Na Šary i na Stochodzi adkinuty miejscowye ataki. Miż Dniestram i Karpatami rasiejcy naščupywali pazycii na Łomnicy. Pry Kałuży piaredniye atrady dajšli zachodniaho bieraha.

BERLIN (W.T.B.). Uradowa Imperatar zwiarnuŭsia da maršaŭka ministrow z hetkim reskryptam:

U adkaz na sprawozdaču ministerstwa, spaŭniajučy moj reskrypt s 7 krasawika 1917 h., hetym dadatkowa zahadywaju, kab predloženy dzieržaŭnamu sejm u prajekt zakona ab reformie wybarneho ŭ pałatu deputaŭ prawa byŭ asnowan na ročnym dla ŭsiech prawie padawać hołas. Prajekt zakona pawinien być padadzien u hetkim skorym čaście, kab čarodnyje wybary mahli adbyćca ŭžo pawodlub nowaho wybarneho prawa. Zahadywaju wam učynić patrebnije dzieła hetaho kroki.

Hłaŭnaja Kwatera, 11 lipnia 1917 h. Padpisaŭ

Wilhelm Karol.
Umacawaŭ podpisam
Bethmann-Hollweg.

BERLIN (W.T.B.). S pryčyny kareleŭskaho reskryptu uradowaja »Nord-deutsche Allgem. Ztg.« piše:

»Reskrypt zusim razwiazuje pytańnie ab pruskim wybarnym prawie. Astawaŭšajesia adkrytym pytańnie, czy prajekt zakona, aprič prostaj i tajnaj padaču hałasow, ustanowić roŭnaje ci niarodnaje wybarne prawo, razwiazano. Zajaŭlajučy ab hetym swajej achwotaj, Karol adznačyŭ swaje čwiordaje dawierje narodu. Heta—akt stanoŭčaj woli dzieła Prusaŭ i Niamieččyny. My čwiorda pierakonany, što hety akt pryniasie dabro dla monarcha i narodu.

STOKHOLM. Tymčasowy urad paŭstanawiu pablic Rasiejy dzieła wybarow u ustanowčy sejm na 70 — 80 akruhoŭ, s katorych kożyn paše 10 deputaŭ.

PIECIARBURH (P.T.A.). Deputacija rady rab. i saŭd. s Čcheidze napieradzi paša tajnaj narady s tymčasowym uradam pajechaŭ ŭ Helsingfors, kab paznajomicca s pałažeńniem na miejsce i wyjaśnić pytańnie ab uzajemnych adnosinach miż Rasiejy i Finlandijy.

LUGANO. »Corr. d. Sera« dawiedaŭsia s Pieciarburha, što rasstrel serbskich aficeroŭ u Saŭonikach aburyŭ hramadźanstwo Pieciarburha proci Serbii.

MASKWA. »Russk. St.« danosić, što ŭ rasiejckaj armii ŭwodzić nowyje, technična idealnyje harmaty. Rasiejckich artilerystoŭ wučać, jak z hetymi harmatami abchadzicca, francuskije instruktary.

STOKHOLM. Na troch adbyŭšychsia adno za adnym wialikich sabrańniach matrosy Bałtyckaho floty pastaŭwili dalej nie padčyniacca tymčasowamu uradu.

LUGANO. Proci ratuša ŭ Miłanie kinuty dzwie bomby. Dumajuć, što heta зроблено staronnikami wajny u adpłat za toje, što miestowy mahistrat u Miłanie składaŭ z adnych tolki socyalistoŭ.

«Swoj da swajho».

Damahajučysia dla siabie ŭ našym kraju panawannia, polskije pany pazuwajucca na toje, što tutaka jość «čyśleny polski lud», polskaja narodnaja massa, katoraja maje prawo ličyć siabie za haspadniŭ ŭ hetym kraju bolš, čym jaki budź inšy narod. Nia budziem z imi wiaści sporki ab heta: tož i dziaćci wiadoma, jakimi sposabami nas »robić« palakoŭ z biełarusow dy liwinoŭ. Nichaj tak: nichaj nawat i zapraŭdy henyje »roblenyje« palaki buduć palakami! Sprawa nia ŭ hetym. A sprawa ŭ tym, što polskaje państwo haworyć ab prawoch »polskaho ludu« na našaj ziamli pastolku, paskolku »lud« za swaich predstaŭnikoŭ pryznaŭe wialomnych panaŭ!

Ciomnye ludzi, zapudzenyje ksiendzami-nacyonalistami i swaimi panami, nawat i ŭ-wa-śnie nie bačuć taho, što jany robić, zapisywajučysia ŭ palaki. Jany nie razumejuć, što jany tolki uzwaŭlićwajuć siłu panaŭ-palakoŭ, katoryje, pakazwajučy pierad usim światam na hramadu biełaruskich łapatnikoŭ-chiebarobaŭ, ci miestowych robotnikoŭ, »pierachryščenych« u palaki, kažuć: »My pramaŭlajem ad imi woś hetych polskich narodnych mass! Nas słuchajcie, bo my — hołas hetaho polskaho narodu!»

Na toje, kab jany mieli prawo pramaŭlać ad imi tutejšych »roblenych« palakoŭ, i wladziecca ŭsie ksiendzoŭska-polskaje rabota ŭ našym kraju. Što heta — nia wydumka, a čystaja praŭda, pakazwajuć fakty.

My zatrymajemsia na adnym, ale zatoje hetkim krasamoŭnym, što jaho chwacie, kab nawat ślapy paznaŭ praŭdu. Sprawa ŭ tym, što polskaje państwo nidzie u hramadzkich sprawach nie dapuskaje da hołas u tutejšych »polskich« robotnikoŭ, ani apałačenych sielan. Prypomnim chacia-by historyju »Wilenska-Kowienskaho Hramadzianskaho Kamitetu« — pieršaj i jadynej ahułna-krajowaj hramadzkiej orhanizaciji. Pamiż 24 členoŭ Kamitetu byŭo tamaka 13 palakoŭ. Sidzieli tam: adzin braf i niekolkich wialikich panaŭ-ziemleŭšaŭnikoŭ, niekolkich adwakatoŭ, daktaroŭ i kamianičnikoŭ, para ksiendzoŭ, adzin majster-ramieśnik i adzin robotnik, dyj to nia wybrany samimi robotnikami, a naznačeny panami. — Hetki samy abraz bačym my ŭ Polskim Kamiteci pomačy achwiarom wajny — blaŭnym centry polskaho żywicia Wilni: tut nawat i na zawod robotnickaho ducha nima! i hetak usiudy: nima takoj polskaj hramadzkiej orhanizaciji, dzie predstaŭniki raboćaho narodu mieli-by miejsce naraŭnie s polskimi panami, dzie našy »roblenyje« palaki mahli by suproć hołas i woli panaŭ padać swoj hołas, wyjawić swaju wolu.

Jak polskaja buržuazija naahut starajecca wykarystać ciemnatu narodnuju dzieła swajej karyści, pakazwaje taki fakt. Wiadoma, što čapier — u čaśi wajny — wiađuć duža paskudnuju spekulaciju na ludzkim hoładzi i biadzie spekulanty rozných nacyonalnaściej i ŭsielakich stanoŭ: tut jość i polskije tytułowanyje i nietytułowanyje pany, i żydoŭskije kupcy-hurtaŭščyki, i drobnije pierakupščyki, i sielanie-chiebaroby, — s tej tolki rożnecaj, što adzin tarhuje cukram, druhi — mukoju, trejci — ješče niečym inšym. I u abiraŭni narodu akazalisia zusim solidarnymi spekulanty ŭsiech nacyonalnaściej i ŭsiech wier. Dyk že polskaj buržuazii kryŭdna stała: jak heta može być, kab spekulant-żyd hetak sama łupiŭ skuru z ludziej, jak palak? Woś, niekijke »patryoty na čužuju kišeni« i nadumalisia wykarystać hety moment, kab »prycisnuć« konkurentoŭ: jany wypuścili i raskleili ŭ Wilni drukawany listok čornasocienskaho typu, ŭ katorym przywajuć tutejšych »palakoŭ«, kab jany dzieła »nacyonalnaj sprawy« ničoŭa nie kupiali u żydoŭ, a tolki u swaich skuralupoŭ! Dy heta sprawa ŭžo lišnie biełymi nitkami šyta, i polskim pahromščykom u nas ničto posłuchu nie daść: wiedajuć ludzi, čaho warty tyje, čto ŭ hety mo' najważniejšy historyčny moment u żywici našaho kraju starajecca adnawić tut rabotu carskich siuh — čornasociencow i pahromščykoŭ!

Woś, čym zanimajuca našy polonizatory. Woś, da čaho jany kirujuca. Ale, kab dajści swajej mety, im patrebnio stado baranoŭ — ciomnych, pakornych, biez nijakaj samabytnaj myśli. U takoje stado jany i starajuca abiarnuć našych bratoŭ biełarusow, a tak sama liwinoŭ, kab pašla ad imi hetaho stada dawiaści swajo prawo na panawannie nad našaj ziamloju.

X. X.

U Wilni i wakolicach.

× «Pomać pracaj». Hetaje tawarystwo ładzić 13, 14 i 15 lipnia ŭ Bernardynskim sadzi wialiki koncert-bazar. Na koncerci wystupić chor sa 100 dzieŭcat.

× U miestowaj kassie. Stadthauptmann przywaje publiku pryhadzić u miestowuju kassu dzieła wypłaty hrošy na samaj ranicy, chacia kassa adčyniena ad 9 da 12 i ad 4 da 6 h. U niadzieli i światy, ŭ piatnicu i ŭ subotu pašla pałudnia, u apošni i pieradapošni dzień kożnaho miesiaca kassa dla publiku začyniena.

hramady nje raz dali mahčymaść ukrywacca ũ wioscy ũciokšym rasiej-
skim pałonnym, dajućy im schoŭku i
strawu, 120 m.

3. na hramady

Żydany	Johaniš-	100 m.
Serejki	kielsk.	200 „
Petrowski	paw.	300 „

za toje, što hramady, wiedajućy ab
bytnaści ũciokšych rasiejskich pałon-
nych niedaloka ad ich sialib, nie da-
niašli ab hetym prynałeżnym uradam,
a, naadwarot, akazwali im pomać,

dajućy ũsio patrebnaje dzieła budoŭli
schowak.

4. na hramadu Michališki, Syrwinc-
kaho paw., za toje, što hramada u
śnieżniu 1916 hođu prychiłna adnasi-
łasia da bytnaści ũ wioscy ũciokšych
rasiejskich wajenna-pałonnnych 500 m.

E. H. O. 2 lipnia 1917 h.

Der Etappen-Inspekteur
von Trotta
Generalleutnant.

REWOLUCIJA U RASIEI.

KOPENHAGA. Hłaŭnakamanduju-
ćy paŭnočnym frontam Kłembowski,
pryjechaŭszy ũ Ryhu, zjawiŭ, što da-
lejšaj zimowaj kampanii nia budzie, bo
skora nastupić razwiazka wajny.

HAAGA. Karesp. »Handelsblatt« da-
wiedaŭsia, što nastupieŭnie rasiejskaje
wyzwano kombinacijami ũnutrenaj pa-
palitki. Udaća rasiejcoŭ zrabia-by nie-
spañnimymi damahañnia ukraincoŭ.
Nastupieŭnie na Ryhu, Dźwińsk i Pinsk
było niemahčymym, bo tam na fronci
piereważywajuć bolszewiki — worahi
wajny i nastupieŭnia.

AMSTERDAM. Anhlickije urado-
wyje kruhi ličać wialikaj udaćaj Buka-
nena, što jamu ũdałosia złamać upor-
stwo rady rab. i sajd., nie chacieŭšaj
nastupieŭnia.

ŠTOKHOLM. Rasiejcy nie prydaćy
wialikaj wahi štokholmskaj konferen-
cil. Rasiejckije socyaf-demokraty ma-
niacca sazwac asobnuju konferenciju ũ
Pieciarburzi.

AMSTERDAM. Rasiejcki minister-
prezydent, Lwow, skazaŭ, što tajnyje
umowy miż Rasiejy i sajuźnikami nia
buduć apublikowany.

PIECARBURH. »Rieč« piše:

Pieršy rasiejcki kulemiotny poŭk i
inšyje čaści wojsk wypuścili proklama-
ciju proti uradu, dabiwajućysia mira
ŭraz-že.

Rada rab. i sajd. nazwała hetu
proklamaciju ŭdaram zżadu wojsku,
katoraje bjecca na froncie, dy aščiera-
haŭe armiju i narod pierad hetkimi
anarchistyčnymi pryzywami, pryzywa-
jućy toj čas danić, kali dzie kolečy
pajawieca padobny ahitatar.

ŠTOKHOLM. Usierasiejcki zjezd
rad rab. i sajd. pryniaŭ usiemu hałasa-
mi proti hałasoŭ bolszewikoŭ hetkuju
rezoluciju:

»Tołki ustanowićy schod moŭe pra-
wilaŭ wa-unkł, jakije zabasiećyli by
nienarušymaść prawoŭ inorodcoŭ.

Pakul ustanowićy sejm nie razwiaz-
e akančaciłna nacjonalnaho pytańnia,
zjezd pryzywaje ŭrad prystupić ŭraz-že
da prawidzieńnia hetkich krokaŭ:

1. aławieścić zjawu, što ũsie na-
cyonalnaści majuć prawo na samaap-
redzieleńnie, ũ tym liku na wydzialeń-
nie, katoraje moŭe być prawidzieńno ũ
žyćcio pašla zhody ustanowićyho sejmu;

2. pryznać roŭnapradnaść usich
moŭ u škole, sudzie, upraŭleńni i zno-
sinach z uradowymi ustanowami;

3. utwaryć nacjonalnyje rady pry
uradzie.

Adnak, zjezd wystupaje proti ũsielakich
sproh padać ustanowićyho sejmu za-
končenyje fakty ũ nacjonalnaj sprawie,
za jakije treba ličyć addzialeńnie pa-
adziłnikich ziamiel i t. p. e

WIENA. Ukrainski deputat Wasilko
atrymaŭ z Rasiei ad centralnaho uk-
rainskaho socyaf-rewolucyjnaho kami-
tetu telehramu, što ukrainskaja cen-
tralnaja rada ũ Kijewi abjawiła nieza-
leŭnaść ukrainskaj respublik i što ut-
waryłosia ukrainskaje prawiciełstwo.
Pakul što naznačeny kiraŭniki wajen-
naho departamentu, marskoha, sudoŭ,
finansoŭ i zahraničnych spraŭ. U ado-
wie da narodu zahadywajecca nadalej
płaćć padatki tolki nowa nu ukrains-
kamu uradu...

CURYCH. Rasiejcki tymčasowy urad
zjawiŭ ukrainskim delehatam, što jon
nie pryznaje aŭtonomii Ukrainy pierad
sazywani ustanowićyho sejmu, katory
adzin moŭe zaewiardić ukrainskuju
aŭtonomiju.

ŠTOKHOLM. »Rieč« danosić, što
ukrainskaja centralnaja rada pastana-
wiła, kab biez jaje zhody nie wypaŭ-
niałi nijakich zahadoŭ tymčasowaho
ŭradu.

Unijacki mitrapalit Šeptycki prybył
z rasiejskaho pałonu ũ Aparandu. Ra-
zam z im jeduć dwa unijackije kłan-
dzy. — ũsie troje ũ ziamieniu na rasiej-
skich pałonnnych.

ŠTOKHOLM. U pieršych dniach
rewolucii Klerenskij pryznaŭ prawo
Finlandii na niezaleŭnaść ad Rasiei.
Ciapier nastrajeńnie Rasiei ũ adnosi-
nach da Finlandii pieremianilosia. Mas-
koŭski imperyalizm panuje ũ hazetach
hetak sama, jak pry starym ŭadzie.
Finlandzki sejm adkinuŭ pazyku 100
mil. rub., jakoj prasiŭ rasiejcki ŭrad.
Rasiejckije hazety lajuć za heta Finlan-
dliu, nazywajućy zdradaj rasiejckaj
rewolucii, jakoj rasiejcki narod nikoli
nie zabudzie.

PIECARBURH. Pieciarburskaja ra-
da rab. i sajd. padała tymčasowamu

uradu memorandum, u katorym jana
iznoŭ damahajecca spaŭnieńnia jaje pa-
stanowy ab rozpuku dumy u try tydni.

ŠTOKHOLM. Aŭstryacki socyaf-
demokrat Baŭer, katory dwa hady ta-
mu nazad papaŭ u rasiejcki pałon i
byŭ u Sibiry, atrymaŭ ad Klerenskaho
pazwaleńnie pryjechać u Pieciarburh.

Z usiaho świetu.

BERLIN (W.T.B.). Pad maršałkoŭ-
stwam impieratora adbyłasia karonnaja
rada, na katoraj, apyć pruskich mini-
stroŭ, byli impierskie stats-sekreatary.

BERLIN (W.T.B.). Impieratar u
doŭhaj aŭdyencii pryniaŭ siahońnia
impierskaho kancelera i ministra ũnut-
renych dzieł.

BERLIN. Impieratar pryniaŭ na aŭdy-
encii kronpryncu.

BERLIN. U Rejchstag pastupiŭ na
razhlad praŭjekt zakona ab adbudowie
niemieckaho tarhowaho flotu s padmo-
haj ad kazny.

PARYŖ. Kali wajenny minister u
francuskim parlamenci napadaŭ na mi-
ralubny ruch, z jakim jon manicca za
ŭsielakuju canu zmahacca, socyalist
Brysson kryknuŭ jamu:

»Pamiatajcie, što ũ nas uŭžo paŭta-
ra miliona zabitych i 200 miljardoŭ
wajennaho doŭhu!»

Dalej byli napaści na prezidenta
Puankare. Wajenny minister Penlewe
zjawiŭ, što ũ časi apošniaho nastupie-
leńnia ũ Šampani i na En зробleny
wialikije abmyki, za katoryje hłaŭna-
kamandujućy i inšyje hieneraly wyda-
leny sa służby.

U paličnych kruhach iduć hutarki
ab prezidentkim kryzisie.

LONDON. Spaŭničielny kamitet ra-
botnickaj partyi zahadaŭ swaim dele-

bielakuraj baradoj i mieŭ pryjemny wyhlad; doŭ-
hije wałasy kaštanawaho koleru šaukowymi pas-
mami spadali aŭ na kaŭnier rudoha plašča. Jaho
paŭzył tawaryš mieŭ wyhlad hrubawata-dabradu-
šny. Jon zahawaryŭ na kawalowa prywitańnie:

— Muŭ majho pana zhubiŭ padkowu. Prybi
nowuju, kab da miesta dajechać za światłom.

— S pryjemnaściu rad służyć wam, darahije
hościki, — dalikatna adkazaŭ Hałata. — Nu, ale
pakul ja raspalu horna, adpačniecie ũ mianie
krychu.

— Dziakujem, tawaryšu, my nie adkaŭem-
sia, — skazaŭ padaroŭnik s siwoj baradoj.

Druhi kiŭnuŭ haławoj u znak padziaki i tak
dziłna ušmichnušsia, što kawalu pakazałosia,
bytoym sonce jašniej zašwiaciła.

Kawal pačaŭ raspaliwać horna, pryhataŭlać
žaleza, a staršy z jaho hałolej s cikawaściu pa-
čaŭ pytacca ab rabocie, ab jaho minuŭšćynie i
ab planach na budućynu, a małodšy, sidziućy na
starym, sałamianym krešli, słučau, jak kawal s
tołkam adpawiedaŭ na ŭsielakije pytańnia, i nia
zwodziŭ z jaho swaich świečućychsia dabratoy
wačej.

* * *

Jak tołki kawal skončyŭ kawać muła, pa-
daroŭnyje ŭstali sa swaich mlejse. Staršy dastaŭ
sa swajho kapšuka, što wisieŭ za pojasam razam
s klučami, załatuju maneŭ i padaŭ kawalu.

— Heta wielmi mnoha, — skazaŭ parušeny
kawal.

Tut zahawaryŭ małady padaroŭnik, katory
dahetul maŭčat. Hołas jaho byŭ tak sama pry-
jemny, jak i twar.

— Ty dobry četawiek, Hałata. Prymi hetaje
zołata, jak załatu za swaju pracu; za hašćinnaść

ja dam tabie asobna, bo skazaŭ, što toj, chto na-
poŭe prahnućaho ci prymie padaroŭnika, atrymaŭ
ad mianie wiečny dar... Prasi ũ mianie troch re-
čej, i jany buduć spoŭnieny.

U hetu minutu Hałata uwidzieŭ pramienny
świat, jaki jšoŭ ad haławy Taho, kato y hawaryŭ
z im, i paznaŭ u im Jezusa Chrystusa, chadziŭ-
šaho z apostalam Piotram.

* * *

Hałata mieŭ rozum dawoli niepawaro liwy i
zamiest taho, kab prasić sabie ščascia, jon pačaŭ
prasić woŭ što:

— Prašu, o Panie, kab koŭny, chto siadzie
ũ hetaje kresła, s katoraho Ty tołki šro ŭstaŭ,
nia moŭ ustać biez majho pazwaleńnia.

— Dobra! — skazaŭ Jon i ušmichnušsia
dziłnaj ušmieškaj, tady jak światy Piotra štur-
chanuŭ cichačom pad bok łokciam i šapnuŭ na
wucha:

— Prasi raju!

Ale kawal nia słučau.

— Panie, — skazaŭ jon, — u woŭsieŭ wia-
skowyje čłapcy kraduć u mianie z drewa šliwy.
Ja prašu, kab koŭny, chto tołki ŭzlezie na dre-
wo, nia mohby zlezeć biez majho pazwaleńnia.

— Dobra, — skazaŭ Chrystos, ale boleŭ
nie ušmichnušsia.

A św. Piotra jašče hałasniej skazaŭ:

— Durny! Prasi raju.

Ale Hałata byŭ jašče małady, siłny, zdaro-
wy, to ŭmirać i nia dumaŭ, dzieła hetaho zrabiti
wid, što nia čuje.

— Panie, — pačaŭ jon iznoŭ: — ja biedny,
ale prašu, kab usio, što tołki papadzie ũ hety
stary kapšuk, pakinuty mnie bačkam pašla jaho
šmierci, nie mahło wyjści biez majho pazwaleńnia.

— Dobra, — skazaŭ Chrystos i ciačka uz-
dychnuŭ.

I, chmurny, jon sieŭ na swajho muła. Za
im paječau i światy Piotra.

* * *

Jak tołki Hałata astaŭsia adzin, jon pačaŭ
dumać i dawiedaŭsia tołki ciapier, ašto zusim nia
toje prasiŭ, što treba było prasić, a pry hetym
jašče abraziŭ Boskaho Hošola. Ciapier jon mno ha
znachodziŭ druhich patrebnasćiej, katoryje byli by
šmat karysniejšyje. I Hałacie zachaciełosia choć
na kim spahnać swaju złość. Sabaka Biednata,
padyšoŭszy, kab pałašćycca kała swajho haspadara,
pieršy raz u swaim žyćci pačuŭ taki krepki ŭdar
botam u bok. Biednata adyjšoŭsia, skawyčućy.
Hałata pačaŭ stydacca swajho pastupku, chacieŭ
padazwać Biednatu, kab piereprasić, aŭno raptam
uwidzieŭ na hornie siedziućy niejkaje straŭdyta z
hadkim śmiecham.

— Nu, što, tawaryš, tabie siahońnia nie pla-
jecca? — skazaŭ straŭdyta. — Ja wielmi lublu
słučać, jak ty plaješ, bo ũ ciabie piekny hołas,
ale ja nie zachodziŭsia da ciabie, bo wiedaju,
što ludzi, katoryje plajuć, redka sa mnoj
majuć interes... Ja dobry čort, jak sam widziš, i
ja tołki tady pakazwajusia, kali da mianie jość u
kaho patreba. Dyk, jak ja widžu, Hałata, ty nie
rad sa swajej doli: ty dumaješ ab bahaćci, ab
wyhodach. Ja ŭsio heta mahu dla ciabie zrabiti,
tołki padpišy woŭ hetaju umowy, i ty praz dzie-
siać hadoŭ budzieš karystacca raskoŭnaściami
žyćcia.

— »Nu — padumaŭ Hałata. — Dziesiac ha-
doŭ — mnoha času!»

I padpisaŭsia...

W. Lemieš.

(Kaniec budzie).

hatam u internacyonalnym socyalistyčnym biuro padać hołas za sażyć miżnarodnaj socyalistyčnaj konferencii ŭsiech sajuźnikoŭ.

LONDON. »Times« danosić, što sinn-fejnery admaŭlajucca pryłażyć swaju ruku da inšaj, jak poŭnaja niezaležnaść razwiazki irlandzkiej sprawy.

JASSY. Rumynski parlam. 130-ciu hałasami proci 14-ci pryňaŭ reformu konstytucii, ustanawialiwaŭcy ahułnaje wybarnaje prawo, konfiskaciju wialikich ziarniwnych abšaroŭ i rozdziel ich miż sielanami.

LUGANO. Pa ŭsiej paŭnočnaj Italii, asabliwa ŭ Abruccach, było silnaje trasieŭnie ziemli.

KOPENHAGA. S pryčyny prypadkoŭ u Kitai, Japoniji, pastanawilišy wystupić, jak pastupowaja dzierżawa na Uschodzi, paŭlaja ŭ roznyje punkty Kitaju swajo wojsko, kab paddzieržać paradak. Heta padbiło Zlučenyje Staty pajsć za prykładam Japonii i tak sama pasłać swajo wojsko ŭ niekatoryje punkty.

TELEGRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia

10.VII. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi ahoŭ artylerii śmat krapčeŭ. Pry Holebeke, Messinie, Lensie, Frenua i S.-Kantenie — razwiedačnyje styčki.

Front niamieckaho Naslednika: Pry Smen de Dam u wiečary byŭ wostry ahoŭ. Načnyje ataki francužoŭ adbity.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Kala Ryhi, Dzwinska i Smarhoni krapčeŭa bajewaja čynnaś.

Na froncie wojsk Bem-Ermoli miż Strypaj i Dniestram — cicha. Paśia bitwy na paŭnočnym uschodzie ad Stanisławowa našy siły ŭziaty nazad na druhi bierah niźniaho ciaceńnia patoka Łukawica.

U miesiacy čerwień našy worahi utracili 220 samalotoŭ i 33 prywiaznyje šary. My utracili 59 samalotoŭ i 3 latučeŭ šary.

11.VII. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: U wakolicach diun naša morskaja piachota zdabyła krepka ŭmacawanyje pazycii miż morem i Lombardside. Worahi adklnuty na druhi bierah Izera. Uziaty bołš za 1250 paŭnochnych i 27 aficeroŭ. Straty anhliaŭ nadta wialikiye. Dabyča ješće nie paličena. Udačy śmat pamahili našy latuny.

Uschodni teatr:

Miż Bałtyckim i Čornym morem — biez wialikšych pieramien.

Makiedonski front: U dalinie Strumy anhliekaj artyleriji padpalila niekolki wiosak.

Kala wajny.

BERLIN (W.T.B.). U wakolicach Stanisławowa worahi naščupwali pazycii tolki wielmi aściarožna. Jany zaniali pakinutaje nami miastečko Halič.

BERLIN (W.T.B.). Našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili ŭ paŭnočnych wodach 24.500 tonn.

BERLIN (W.T.B.). Adna z našych padwodnych łodak zatapila ŭ Aftan-tyckim akiani iznoŭ 31.500 tonn.

BERLIN (W.T.B.). U lutym i marcy niamieckije padwodnyje łodki U 30 i U 6 praz abmyłku zajechali ŭ niderlandzkie wody i byli zadzieržany ŭta-śelami. Niamiecki ŭrad zažadaŭ zwalniennia ich na asnowi miżnarodnaho prawa. S pryčyny taho, što niderlandzki urad nie prystaŭ na heta, dyk sprawa budzie addadżiena internacyonalnaj kamisii, da jakoi uchođziac niemcy, niderlandcy, arhientyncy, datčanie i šwedy.

BERLIN (W.T.B.). Našy latuny zrabili nalot na Celen i Aensburg na ostrawi Ezeli. Widać było wialikiye pa-žary. Nia hľadziacy na wielmi wostry abstrej, wiarnulisia ŭsie latuny.

AMSTERDAM. Pawođuŭ anhliekich spisoŭ strat, u anhliekich radach ad 1 lutaho ubyli zabitymi, ranienymi i paŭnočnymi 315.000 duš, u ty.n. liku ŭ čerwień — 119.000.

PARYŻ (Reuter). Francuski wajenny attas pawiedamiŭ hrecki urad u Afinach, što sajuźniki choćuć aŭla nuć Hreciju ŭ punkt dzieła strawawaŭnia ŭsiej uschodniaj armii i floty. Sajuzniki kupajuć u Hrecii fabryki, jakije wyrablajuć adziežu, boty, spażytnyje produkty.

ABWIESTKI.

Adkryta pradaža

„HOMANA“

u Judela Branda, Zawalnaja 50, roh Rudnickaj.

KNIZKI DLA SZKOL:

Biełaruski lementar	6 k.
Беларускі лемэнтар	6 "
Pierszaje czytańnie	6 "
Першае чытаньне	6 "
Našciniec dla małych dziełak	5 "
Другое чытаньне	25 "
Karotki katehizm	10 "
Karotkaja historyja świataja	20 "
Karotkaje wyjaśnienie abrađoŭ R. Katolickaho kaściola	15 "
Kantyčka	15 "
«Boh z nami», knižka dla naba-ženstwa	40 "
Zadačnik dla pačatkovych škol hod I	15 "
Задачнік для пачатковых школ год I	15 "
Zadačnik dla pačatkovych škol hod II i III	40 "
Гутаркі аб небе і зямлі	15 "
Karotkaja historyja Biełarusi	60 "
Karotkaja гісторыя Беларусі	60 "
Першая чытанка	25 "
Wilnia, Zawalnaja 7.	

Biełaruskaja Kniharnia.

Wyjszła z druku nowaja biełaruskaja knižka „Jak prawilna pisać pa biełaruskju“

(laćinskimi literami)

ulażyŭ ANT. LUCKIEWICZ.

Czaść I.

Cena 10 kap.

Nabywać možna ŭ Biełaruskaj Kniharni u Wilni, Zawalnaja 7.

Wa usich sprawach

handlu i znosin

treba zwiercać da

„IVTG“

Internationale Verkehrs- u. Transport Ges. m. b. H.

BERLIN NW 7, Friedrichstr. 155

Telehamy: »Russlandverkehr«.

Telefon: Zentum 49 79

Pierawozki, pasrednictwo, kupia i pradaža, inkasso, wiedamaści i t. d.

Upraulenije: M. Breslau.

Spisak biełaruskich knižek.

Wiedaŭcy canu knižki, najlepiej prysłać hrošy napierad hetak tanniej kaštuje pierasyłka.

Knižki aznačenyje bis — wyjšli laćinskimi i „ruskimi“ literami.

II. Powieści, apawiedańnia prozaj.

	Cena rub. kp.
bis Hedali, E. Ožeško	6
bis Kazka ab wadzie	3
Архіп і Лявонкі. — М. Горькаго	8
У дому лепей. — Новіч	4
„Маладая Беларусь“. Сэрыя I-я сшытак 1-шы	1
„Маладая Беларусь“. Сэрыя I-я сшытак 2-гі	1
bis Zbornik „Našaj N wy“ № 1	15
bis Zbornik „Našaj N wy“ № 2	20
Амерыканец — А. Н. в. ч.	10
Бярозка і др. — Ядвігіна III.	5
Беларускe казкі	5
Хілібергава пакута, Амф. театрова	5
Апавяданьня — Тараса Гушчы	10
Абразкі — Змітрака Вадзі	15
„Маладая Беларусь“. Сэр. 1-шая. Сшытак 3	1
Колядная пісэнка 1913 г.	10
Нёмнаў дар — Т. раса Гушчы	6
Тоўстае палена — Тараса Гушчы	5
Апавяданьня — Галубка	6
Праклёнышы — Л. Гвозда	6
Аб чым шапацелі лісьця	
Стражнік. — Sciopki Birylo	10
Wasilki. Zbornik apawiedańnioŭ Jadwihina S.	30
Rodnyje zjawy. Zbornik apawiedańnioŭ T. Huščy	60
Nia ŭsio-ž razam jahomości — Apawiedańnie Losika	5
Syhaŭ. Apawiedańnie Haršyna	5
Jakim biazdolny. Pietry Biełarusa	10
Ruń. Zbornik apawiedańnioŭ Maksima Hareckaho	40
Wialikodnaja pisanka. Zbornik	30

Wilnia, Zawalnaja 7. Biełaruskaja Kniharnia.

Wilnia, Wallstrasse 7, Weisruthenische Buchhandlung, W. Łastoŭski.